

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 1

Transformational leadership of administrator and learning
organization in school under the Secondary Educational Service
Area Office Bangkok 1

¹ศิรินทร์พร คุปตพงศ์ Sirinphorn Kuptapong

²สายสุตา เตียเจริญ Saisuda Tiacharoen

¹²คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร

¹²Faculty of Education, Silpakorn University

¹Corresponding author, e-mail: kotepratoom_s@silpakorn.edu

Received June 15, 2023; Revised December 9, 2023; Accepted: December 9, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 59 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามแนวคิดของบา สและอโวลีโอ และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามแนวคิดของเซงเก้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่า มัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการคิดเชิงระบบ ด้านความ เชื่อวางานของบุคคล ด้านการเรียนรู้ของทีม และด้านแบบแผนทางความคิด 3. ภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีลักษณะคล้ายตามกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; องค์กรแห่งการเรียนรู้; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to determine: 1) the transformational leadership of administrator in school under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 2) the learning organization in school under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 3) the relationship between transformational leadership of administrator and learning organization in school under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. The samples were 59 schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. The research instrument was an opinionnaire about the transformational leadership based on the concept of Bass and Avolio, and the learning organization based on the concept of Senge. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient. The results of this research were as follows: 1. The transformational leadership of administrator in school under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 as a whole was at high level. The arithmetic mean ranking from the highest to the lowest were as follows: idealized influence, individualized consideration, intellectual stimulation and inspiration motivation. 2. The learning organization in school under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 as a whole was at high level. The arithmetic mean ranking from the highest to the lowest were as follows: shared vision, systems thinking, personal mastery, team learning and mental models. 3. The relationship between transformational leadership of administrator and learning organization in school under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 were at high positive correlation, with statistically significant at the .01 level.

Keywords: Transformational leadership; Learning organization; Administrator in school

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีลักษณะเป็นสังคมฐานความรู้ (Knowledge-based society) ระบบการศึกษาถือเป็นต้นทางของการสร้างทรัพยากรมนุษย์ป้อนให้กับทุกระบบ เครื่องมือสำคัญที่นำมาใช้พัฒนาระบบการศึกษา คือ องค์ความรู้ การสร้าง

สังคมแห่งการเรียนรู้ การสร้างเสริมคุณภาพชีวิต และการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการ การศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สถานศึกษาเป็นองค์กรที่ให้บริการในด้านการ สอนและการเรียนรู้ เป้าหมายสำคัญของสถานศึกษาคือการเรียนรู้ของนักเรียน ขึ้นอยู่กับกิจกรรม ต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น และเป็นสถานที่ที่ผู้บริหารและครูผู้สอนสามารถแสดงศักยภาพเพื่อ สร้างสรรค์ และเพื่อความสำเร็จ และเป็นแหล่งที่ผู้ร่วมงานอื่นๆ มาเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learn how to learn) ร่วมกันได้ (Hoy W. K. & Miskel C. G., 2013)

แผนปฏิบัติการประจำปี ในช่วงปี พ.ศ. 2563-2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ จัดการศึกษาวิถีใหม่ บนพื้นฐานความ หลากหลาย สู่เป้าหมายความเป็นหนึ่ง โดยมีเป้าประสงค์ให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีสมรรถนะตามสายงาน/มาตรฐานวิชาชีพครู จากนโยบายและสภาพ ปัญหาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าผู้นำจะต้องมีความเป็นผู้นำสูง (High Leadership) จึงจะสามารถบริหารจัดการ องค์กรท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์, 2561) บทบาทสำคัญของผู้นำต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลง คือ “ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง” โดยกระบวนการที่ผู้นำเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ตามให้สูงขึ้นจากความ พยายามที่คาดหวัง ทำให้ผู้ตามปฏิบัติตามได้เกินความคาดหวัง ผู้นำทำให้ผู้ตามรู้สึกไว้วางใจ จงรักภักดี และเคารพนับถือ เสริมแรงและพัฒนาให้ผู้ตามมีศักยภาพ ทำให้ผู้ตามตระหนักถึง ความสำคัญและผลลัพธ์ของการปฏิบัติงาน รวมถึงวิธีที่จะทำให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการ ยกระดับความ ต้องการของผู้ตามให้คำนึงผลประโยชน์ขององค์กรมากกว่าประโยชน์ส่วนตน (Bernard M. Bass & Bruce J. Avolio, 1994) ซึ่งสถานศึกษาสามารถออกแบบและดำเนินการในรูปแบบขององค์กรแห่ง การเรียนรู้ได้ สามารถทำให้โรงเรียนมีชีวิตชีวาและสร้างสรรค์ได้อย่างยั่งยืน ไม่ใช่ด้วยคำสั่งหรือ อำนาจบังคับบัญชา หรือการขู่บังคับ แต่ด้วยการกำหนดทิศทางการเรียนรู้หมายถึงทุกคนที่อยู่ใน ระบบมาร่วมกันแสดงออกถึงความปรารถนา การตระหนักรู้ และพัฒนาศักยภาพของพวกเขาไป พร้อมๆ กันในโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ (Senge P. M, et al., 2012)

เมื่อพิจารณาจากการสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่ามีประเด็นในจุดที่ควรพัฒนาในรายด้าน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน พบว่ามีจุดที่ ควรพัฒนาตามรายด้าน ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรมีแผนการดำเนินงานพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ร้อยละ 50.75 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา 3) ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ร้อยละ 34.33 ตามลำดับ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่าจุดที่ควรพัฒนาตามราย ด้าน ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการ จัดการเรียนรู้ ร้อยละ 62.69 2) การจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ร้อยละ 56.72 3) การพัฒนาครู และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ร้อยละ 40.30 ตามลำดับ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่าจุดที่ควรพัฒนาตามรายด้าน 1) การ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ร้อยละ 52.24 2) การตรวจสอบ และประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ร้อยละ 49.25 3) การจัดการเรียนรู้

ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ร้อยละ 46.27 ตามลำดับ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1, 2565)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อทราบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีแผนแบบการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว โดยตรวจสอบสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 รวมทั้งสิ้น จำนวน 67 โรงเรียน โดยเปิดตารางประมาณการกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 59 โรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามแนวคิดของบาสและอวลีโอ และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามแนวคิดของเซงเก้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

แนวทางสำหรับการดำเนินการวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จากเอกสารข้อมูลทางสถิติ รายงานและบทความต่างๆ พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด หลักการทฤษฎี เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงร่างการวิจัย และเสนอโครงร่างวิจัยต่อภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดสร้างเครื่องมือ นำเครื่องมือไปพัฒนาและตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจาก

แหล่งข้อมูลที่กำหนดเป็นตัวอย่างในงานวิจัย นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการเสนอผลการวิจัยต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ แล้วจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ตามลำดับ

ด้าน	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา(X_{tot})	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1)	4.54	0.52	มากที่สุด
2	การสร้างแรงบันดาลใจ (X_2)	4.39	0.62	มาก
3	การกระตุ้นทางปัญญา (X_3)	4.43	0.57	มาก
4	การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4)	4.47	0.60	มาก
รวม (X_{tot})		4.46	0.53	มาก

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการคิดเชิงระบบ ด้านความเชี่ยวชาญของบุคคล ด้านการเรียนรู้ของทีม และด้านแบบแผนทางความคิด ตามลำดับ

$\bar{x}$

ด้าน	การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา(Y_{tot})		S.D.	ระดับ
1	ความเชี่ยวชาญของบุคคล (Y_1)	4.48	0.50	มาก
2	การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Y_2)	4.52	0.53	มากที่สุด
3	แบบแผนทางความคิด (Y_3)	4.41	0.52	มาก
4	การเรียนรู้ของทีม (Y_4)	4.46	0.53	มาก
5	การคิดเชิงระบบ (Y_5)	4.49	0.48	มาก
รวม (Y_{tot})		4.47	0.47	มาก

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์กันในระดับสูง และมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในด้านความเชี่ยวชาญของบุคคลมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านแบบแผนทางความคิด ด้านการเรียนรู้ของทีม และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในด้านการคิดเชิงระบบน้อยที่สุด

ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร	ความเชี่ยวชาญ ของบุคคล (Y_1)	การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Y_2)	แบบแผนทาง ความคิด (Y_3)	การเรียนรู้ของทีม (Y_4)	การคิดเชิงระบบ (Y_5)	ภาพรวม (Y_{tot})
การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1)	.778**	.748**	.727**	.658**	.678**	.788**
การสร้างแรงบันดาลใจ (X_2)	.749**	.732**	.735**	.677**	.601**	.768**
การกระตุ้นทางปัญญา (X_3)	.717**	.709**	.723**	.642**	.618**	.749**
การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4)	.777**	.775**	.765**	.673**	.672**	.804**
ภาพรวม (X_{tot})	.827**	.811**	.808**	.726**	.702**	.851**

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์กรและให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานตามพันธกิจของสถานศึกษา อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากรในองค์กร หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วน ทำให้อุทิศตนให้เกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นในการชี้แนะของผู้บริหารในการปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังกระตุ้นให้บุคลากรตระหนักถึงสภาพปัญหาตามบริบทของสถานศึกษา และมุ่งให้บุคลากรแสวงหาแนวทางที่หลากหลายและสร้างสรรค์ในการจัดการกับปัญหา สร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรพัฒนาศักยภาพของ

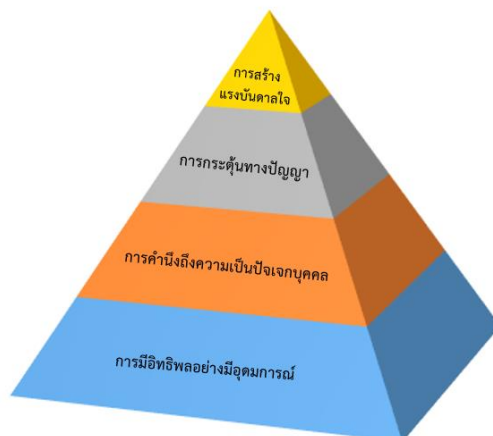
ตนเองอยู่เสมอ ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาคอยให้กำลังใจ รับฟังปัญหา รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของบุคลากร และให้คำปรึกษา ชี้แนะ โดยคำนึงถึงความแตกต่างบุคลากรเป็นรายบุคคล รวมทั้งติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญลักษณ์ โพธิ์ช่วย ที่ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ธัญลักษณ์ โพธิ์ช่วย, 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญภัฏก์ กำจัดภัย ที่ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน (พิชญภัฏก์ กำจัดภัย, 2565)

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและบุคลากรใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีการกำหนดทิศทางในอนาคตของสถานศึกษาร่วมกัน มีการจัดสรรภาระงานตามโครงสร้างของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกันกับบุคลากรในองค์กร ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และให้ผลย้อนกลับแก่บุคลากรเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ อีกทั้งผู้บริหารและบุคลากรยังเป็นผู้แสวงหาความรู้และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกันในสถานศึกษา โดยบุคลากรทุกระดับในองค์กรมีการประชุมสนทนา อภิปราย ปรับเปลี่ยนทัศนคติ ความคิด นำความรู้ที่ได้นั้นมาพัฒนาสถานศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษาและบุคลากรในองค์กรทุกระดับยังมีการนำกระบวนการการทำงานเป็นทีมมาช่วยในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งในระดับห้องเรียน ในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยยนต์ นนทมาตย์ ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ชัยยนต์ นนทมาตย์, 2565) สอดคล้องกับอังศุมาลิน กุลฉะ ศึกษางานวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (อังศุมาลิน กุลฉะ, 2562)

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์กันในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แสดงพฤติกรรมผู้นำที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงบุคลากร เป็นผู้ที่มีความมีศีลธรรมและจริยธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ทำให้บุคลากรในองค์กรเคารพ ยกย่อง เกิดความศรัทธา ไว้วางใจ เกิดความภาคภูมิใจที่ได้ร่วมปฏิบัติงานตามพันธกิจของสถานศึกษา สร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจร่วมกันของบุคลากรในองค์กร รวมทั้งยกระดับความคาดหวังในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้สูงขึ้น อีกทั้งผู้บริหารยังสร้างแรงจูงใจ ให้แก่วัยคิดในเชิงบวกให้แก่บุคลากรให้ตระหนักและเห็นคุณค่าของผลลัพธ์หรือภาพความสำเร็จของการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ คอยให้กำลังใจ สนับสนุน ชื่นแนะ สร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรเชื่อมั่นในศักยภาพและความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยนนท์ แก้วบุตร ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ปิยนนท์ แก้วบุตร, 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของศิลปิน ทิพย์นพคุณ ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ศิลปิน ทิพย์นพคุณ, 2566)

องค์ความรู้ใหม่

แผนภูมิที่ 1
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
สถานศึกษา

แผนภูมิที่ 2
การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

จากแผนภูมิที่ 1 และแผนภูมิที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษารายด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ด้านความเชี่ยวชาญของบุคคล มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พฤติกรรมของผู้นำที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผู้ตาม ในการยกระดับความคาดหวังในการปฏิบัติงานของผู้ตามให้สูงขึ้น สร้างแรงจูงใจให้ผู้ตามตระหนักและเห็นคุณค่าของผลลัพธ์ของการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ตามคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน ประกอบด้วย การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล จึงทำให้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นองค์กรที่มีบรรยากาศในการกระตุ้นให้บุคลากรมีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยเอื้ออำนวยให้บุคลากรมีการสร้างความรู้ แบ่งปันความรู้และปรารถนาที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆร่วมกัน รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเองตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ผ่านกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ และนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ร่วมกัน ประกอบด้วย ความเชี่ยวชาญของบุคคล การมีวิสัยทัศน์ร่วม แบบแผนทางความคิด การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และการคิดเชิงระบบ

บทสรุป

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในระดับสูง ซึ่งหากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น จะทำให้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารถือเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หากผู้บริหารแสดงพฤติกรรมของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผู้ตาม ผ่านกระบวนการทำงาน

ร่วมกันอย่างเป็นระบบ และนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ร่วมกัน จะนำพาให้สถานศึกษาเกิดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จึงควรส่งเสริม สนับสนุน สร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรในองค์กรเชื่อมั่นในศักยภาพและความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงาน โดยอาจมอบหมายภารกิจที่ทำหายและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจตามบริบทของสถานศึกษา อีกทั้งผู้บริหารควรกระตุ้นจิตวิญญาณ ให้แก่งัดในเชิงบวก และแสดงให้บุคลากรมองเห็นภาพความสำเร็จ ผลลัพธ์ของการปฏิบัติงาน หรือเป้าหมายในอนาคตอย่างชัดเจน ในการร่วมกันปฏิบัติงานให้ไปถึงเป้าหมายนั้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ด้านแบบแผนทางความคิด มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีการตั้งคำถามจากปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และใช้ความคิดไตร่ตรองหาเหตุผลเพื่อตอบข้อสันนิษฐานที่ตั้งไว้และนำข้อค้นพบนั้นมาแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมทั้งควรกำหนดกระบวนการหรือแบบแผนในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ของสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารและบุคลากรยังควรกำหนดนโยบายหรือกระบวนการในการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับในองค์กรให้มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม มุ่งเน้นให้บุคลากรได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเสนอแนะแนวทางในการจัดการปัญหา โดยประชุม สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ปรับเปลี่ยนทัศนคติ ยอมรับความเห็นที่แตกต่าง เพื่อนำความรู้ที่ได้นั้นมาพัฒนาสถานศึกษา

1.3 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ควรพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) สามารถกระตุ้นให้บุคลากรเกิดการพัฒนาด้านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และในสังกัดอื่นๆ

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในเชิงลึกหรือใช้การวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- ชัยยนต์ นนทมาตย์. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลันธุ์. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, (19)(2): 237-248.
- ธัญลักษณ์ โพธิ์ช่วย. (2561). “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1”. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิยนนท์ แก้วบุตร. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, (5)(2): 132-144.
- พิชญากัด กำจัดภัย. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, (16)(4): 72-85.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และนักรบ หมี่แสน. (2561). *ความเป็นผู้นำทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิลปิน ทิพย์นพคุณ. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, (7)(1): 202-216.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1.(2565) *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self- Assessment Report: SAR) ประจำปีการศึกษา 2564 ระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1*. สืบค้นข้อมูลเมื่อเมื่อ 25 กันยายน 2565. จาก <https://anyflip.com/rotjw/kcdx/basic>

- อังศุมาลิน กุลฉวะ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต
3. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม*, (9)(2): 64-65.
- Bernard M. Bass & Bruce J. Avolio. (1994). *Improving Organizational Effectiveness
Through Transformational Leadership*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Hoy, W. K. & Miskel C. G. (2013). *Educational administration: theory, research, and
practice*. 9th ed. New York: McGraw-Hill.
- Senge, P. M., et al. (2012). *Schools That Learn: A Fifth Discipline Fieldbook for
Educators, Parents, and Everyone Who Cares Education*. London: Nicholas
Brealey.

